

Nr. 5226/16.07.2020

Foarte important

CĂTRE

UNITĂȚILE PREUNIVERSITARE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUD. COVASNA

I.Ș.J. Covasna, având în vedere prevederile art.95 din Legea educației naționale nr.1/2011, vă transmite prezenta adresă.

I.

În Monitorul Oficial, Partea I, Nr.492/10 iunie 2020, s-a publicat : **O.M.E.C. nr.4343/2020** privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (1[^]1), art. 56[^]1 și ale pct. 6[^]1 din anexa la Legea educației naționale nr. 1/2011, **privind violența psihologică – bullying.**

Potrivit art.1 din norme :

În sensul prezentei metodologii, termenii/expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) **violență psihologică - bullying** este acțiunea sau seria de acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, într-un context social dificil de evitat, săvârșite cu intenție, care implică un dezechilibru de putere, au drept consecință atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane sau a unui grup de persoane și vizează aspecte de discriminare și excludere socială, care pot fi legate de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, caracteristicile personale, acțiune sau serie de acțiuni, comportamente ***ce se desfășoară în unitățile de învățământ și în toate spațiile destinate educației și formării profesionale.*** Sunt ***excluse termenului de violență psihologică - bullying*** relațiile violente dintre adulți și copii și relațiile violente între adulți în cadrul unității de învățământ;

b) **violență fizică** se realizează prin atingeri/contacte fizice dureroase, exercitate de un preșcolar/elev asupra unui alt copil sau grup de copii, intimidare fizică îndreptată asupra victimei, distrugerea unor bunuri personale care aparțin victimei.

Formele posibile de ***manifestare*** : împins, trasul de păr, răsucirea brațelor, contuzii, arsuri, bătăi, lovituri cu pumnul, cu palma sau cu piciorul, aruncarea în victimă cu diverse obiecte, izbirea de pereți, utilizarea unor obiecte ca arme etc.;

c) **violență psihologică cibernetică sau cyberbullyingul** constă în acțiuni care se realizează prin ***intermediul rețelelor*** de internet, calculator, tabletă, telefon mobil și poate cuprinde elemente de hărțuire online, alături de un conținut ilegal și/sau ofensator care se referă la ***orice comportament mediat de tehnologie***, identificat în spațiul de social-media,

website-uri, mesagerie. Această formă de violență nu se limitează la comportamente repetate de tip: mailuri, postări, mesaje, imagini, filme cu un conținut abuziv/jignitor/ofensator, aceasta însemnând, de asemenea, și excluderea deliberată/marginalizarea unui copil în spațiul online, spargerea unei parole de cont personal de e-mail, derulate pe grupuri și rețele de socializare online sau prin alte forme de comunicare electronică online;

d) **abuzul emoțional** constă în *expunerea repetată* a unui copil la situații al căror *impact emoțional* depășește capacitatea sa de integrare psihologică. În această situație, abuzul emoțional vine din partea unei persoane care se află în relație de încredere, de răspundere sau de putere cu copilul. Ca modalitate concretă, o situație de abuz emoțional poate îmbrăca formă de umilire verbală și/sau nonverbală, intimidare, amenințare, terorizare, restrângerea libertății de acțiune, denigrarea, acuzațiile nedrepte, discriminarea, ridiculizarea și alte atitudini ostile sau de respingere față de copil.

Dacă abuzul emoțional este repetitiv și susținut, acesta *poate conduce la afectarea diverselor paliere ale psihicului copilului*, precum structura de personalitate, afectele, cognițiile, adaptarea, percepția, devenind abuz psihologic, care are consecințe mai grave și pe termen lung asupra dezvoltării copilului;

e) **violență sexuală**, ca formă posibilă a violenței psihologice - bullying, constă în comentarii degradante cu conotații sexuale, injurii, propuneri indecente făcute victimei, atingeri nepotrivite;

f) **comportamentul agresiv** - tip de comportament al unui elev, orientat în sens ofensator, umilitor sau distructiv, care provoacă daune morale, psihologice și/sau materiale unui alt copil sau grup de copii;

g) **preșcolarul/elevul-victimă** este copilul care a suferit un prejudiciu ori o atingere a vieții, a sănătății sau a integrității sale psihice și/sau fizice, ca urmare a unei fapte de violență săvârșite de altcineva, copil sau adult;

h) **preșcolarul/elevul-martor** se referă la preșcolarul/elevul care a suferit indirect un abuz emoțional și/sau psihologic, asistând la o situație de violență asupra unui alt copil;

i) **semnalarea unei situații de violență** este procesul prin care o situație de acest gen, manifestată asupra unui copil, este adusă la cunoștința autorităților abilitate să ia măsuri în interesul atât al copilului victimă sau martor, cât și al copilului cu un comportament agresiv, urmând ca acestea să asigure sau să faciliteze accesul la servicii specializate, în vederea reabilitării stării de sănătate fizică și psihică;

j) **echipa multidisciplinară și interinstituțională** este echipa formată din diferiți profesioniști, precum cadrul didactic, consilierul școlar, cadrul medical din unitatea de învățământ, asistentul social, medicul de familie, medicul specialist, polițistul, magistratul ș.a., aflați în relație directă cu copilul și sunt împuterniciți în cadrul managementului de caz cu responsabilitatea de a realiza, fiecare în parte, activități specifice în interesul superior al copilului;

k) **managementul de caz** este un proces care implică parcurgerea de către o echipă multidisciplinară și interinstituțională a unor etape de lucru interdependente, precum identificarea, semnalarea, evaluarea inițială, evaluarea detaliată, planificarea serviciilor specializate și de sprijin, furnizarea serviciilor și intervențiilor, monitorizarea și reevaluarea periodică a progreselor înregistrate, a deciziilor și a intervențiilor

specializate, precum și etapa de încheiere a procesului, cu monitorizarea de postservicii și închiderea cazului, în vederea asistării copiilor aflați în situații de vulnerabilitate, inclusiv a copiilor victime ale violenței psihologice - bullying, martori și copii ce manifestă comportamente agresive, cu scopul reabilitării acestora în mod personalizat. ***Managerul de caz, în situația de violență asupra copilului, este numit de către Direcția generală de asistență socială și protecția copilului (DGASPC).***

În sensul art.2 din norme :

Prevenirea violenței psihologice - bullying în mediul educațional se realizează în fiecare unitate de învățământ în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului educației naționale nr. 1.409/2007 privind aprobarea Strategiei pentru reducerea fenomenului de violență în unitățile de învățământ preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit art.3 alin.4 din norme :

Sesizarea situațiilor de violență psihologică - bullying se realizează, la nivelul unității de învățământ, conform infograficului din anexa nr. 4 la prezentele norme metodologice și se semnalează la DGSAPC, Serviciul public de asistență socială/Direcția de asistență socială (SPAS/DAS). Orice situație de violență asupra copilului poate fi sesizată și la linia europeană gratuită de asistență pentru copii 116 111 sau altor entități cu activități și/sau responsabilități în domeniu, conform anexei nr. 2 la prezentele norme metodologice.

Conform art.4 alin.1 din norme :

La începutul fiecărui an școlar, unitățile de învățământ au responsabilitatea de a-și întocmi propriile ***strategii și planuri de asigurare și de menținere a unui climat social adecvat educației de calitate***, condiție esențială pentru prevenirea și combaterea bullyingului.

În sensul art.5 alin.1 din norme :

Pentru optimizarea prevenirii violenței psihologice - bullying, ***la nivelul fiecărei unități de învățământ, se creează un grup de acțiune antibullying*** cu rol de prevenire, identificare și soluționare a faptelor de bullying, ***comise între elevi***, prin acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, conform anexei nr. 3 la normele metodologice.

Potrivit art.1 alin.1 din anexa nr.1 la norme :

În vederea creării și menținerii unui mediu sigur și pozitiv în școală, ***unitățile de învățământ sunt obligate să identifice eventualele probleme/situații de risc***, inițiind propuneri cu privire la tipurile de prevenire și intervenție necesare, pe care, după ***aprobarea în consiliile de administrație***, le vor transmite inspectoratelor școlare, în vederea **avizării și monitorizării**.

În sensul art.2 alin.1-3 din anexa nr.1 la norme :

(1) Fiecare unitate de învățământ prevede în **regulamentul de ordine interioară obiectivul „școală cu toleranță zero la violență”**, ce va fi adus la cunoștința personalului didactic/didactic auxiliar/nedidactic/elevilor/părinților. De asemenea, în acord cu profesorii, elevii și părinții acestora, unitățile de învățământ stabilesc, prin regulamentul de ordine interioară a unității de învățământ (ROI), **măsurile aplicabile în cazul unui comportament inadecvat, imoral sau necolegial al unor copii față de alți copii.**

(2) În regulamentul de ordine interioară a unității de învățământ, pentru persoanele care **interacționează cu preșcolarii/elevii**, se introduce **obligativitatea unei comunicări empatică, non-violente, aceea a adoptării unui comportament/limbaj lipsit de etichete/umilitor.**

(3) La începutul fiecărui an școlar, instituțiile de învățământ au responsabilitatea de a-și întocmi **propriile strategii și planuri de asigurare și menținere a unui climat școlar adecvat educației de calitate**, condiție esențială pentru prevenirea și combaterea bullyingului.

Conform art.3 alin.1 din anexa nr.1 la norme :

Personalul didactic care **interacționează cu preșcolarii/elevii participă la cursuri, seminare, programe de dezvoltare personală privind gestionarea emoțiilor/deprinderea abilităților de comunicare nonviolentă/cunoașterea tipurilor comportamentale ale copilului în diferitele sale etape de dezvoltare/identificarea și aplicarea de practici și modalități sigure și utile de prevenire și răspuns la bullying.**

În sensul art.4 din anexa nr.1 la norme :

(1) Pentru prevenirea consecințelor pe termen lung a bullyingului/cyberbullyingului, unitatea de învățământ trebuie să aibă posibilitatea consultării prompte a unei persoane specializate în psihologia clinică a copilului sau a psihiatriei pediatrice, în cazul în care există suspiciunea că un copil este victimă.

(2) În vederea instrumentării adecvate a acestor situații, cadrelor didactice li se alătură atât specialiști în asistență socială din cadrul autorităților publice locale și județene, cât și alți specialiști care vor fi solicitați în situația în care acest lucru se impune.

(3) **Semnele evocatoare de violență asupra unui copil și simptomele care pot fi observate de către un profesionist avizat și care pot ridica un semnal de alarmă, mai ales când nu pot fi explicate sau justificate de către copil și de către părinții săi/persoana de îngrijire/reprezentantul legal, pot fi:**

- a) dificultăți de concentrare;
- b) scăderea randamentului școlar, absenteism/abandon școlar;
- c) neglijență în îndeplinirea sarcinilor și incapacitate de a respecta un program impus;
- d) tulburări de comportament, de tipul: apatie, iritabilitate, impulsivitate, agresivitate, minciună, fuga de acasă, furtul, consumul de alcool, de droguri, fără a se limita la acestea;
- e) tulburări de somn, de tipul: insomnii, somnolență, somn agitat, coșmaruri;
- f) tulburări de alimentație, de tipul: anorexie, bulimie;

- g) autostigmatizare, autoculpabilizare;
- h) ticuri, de tipul: clipit, rosul unghiilor;
- i) enurezis, encoprezis;
- j) dificultăți în relaționare și comunicare;
- k) stări depresive, uneori cu tentative de suicid;
- l) persistența unor senzații olfactive sau cutanate obsedante;
- m) modificarea rapidă a dispoziției afective;
- n) comportament sexual inadecvat vârstei;
- o) prezența unei sarcini nedorite;
- p) vânătăi, leziuni, arsuri, hemoragii, fracturi și altele;
- q) teama incontrolabilă de persoane de sex masculin, în cazul fetelor.

(4) **Cadrul didactic/profesorul consilier școlar din unitatea de învățământ care a identificat situația de bullying sau cyberbullying asupra copilului are responsabilitatea de a iniția intervenția în reabilitarea victimei.** În raport cu fiecare situație de violență asupra preșcolarului/elevului, se va semnala, conform legii, la direcția generală de asistență socială și protecția copilului de la nivel județean, iar pentru sprijin imediat, la serviciul public de asistență socială de la nivelul comunității; continuarea verificărilor, confirmarea cazului și implementarea obiectivelor planului de reabilitare vor fi realizate ulterior.

(5) **Grupul de inițiativă de la nivelul fiecărei unități de învățământ este coordonat de către directorul unității sau, prin delegare, de personal specializat,** precum: cadrul didactic, profesorul consilier școlar, alți specialiști din unitatea de învățământ care inițiază și derulează programe de prevenire a bullyingului, împreună cu parteneri de la nivelul comunității, ONG-uri, poliția, autorități locale.

Potrivit art.2 din anexa nr.2 la norme :

Combaterea violenței psihologice - bullying, ca oricare altă formă de violență asupra copilului în unitatea de învățământ, **se realizează de către fiecare unitate de învățământ** în parte și în parteneriat cu alte autorități și instituții publice și/sau organizații neguvernamentale cu activități în domeniu..

În sensul art.3 alin.1 din anexa nr.2 la norme :

Identificarea situațiilor de bullying sau cyberbullying asupra preșcolarului/elevului **în unitățile de învățământ** se realizează de către cadrele didactice care interacționează direct cu preșcolarul/elevul, pe baza propriilor evaluări și a completării unui formular de risc..

II.

Punem în vedere conducerilor unităților preuniversitare de învățământ din jud. Covasna : să studieze actul administrativ cu caracter normativ arătat, să-l aplice; să prezinte integral textul actului administrativ cu caracter normativ tuturor cadrelor

didactice din unitate/*personalului care interacționează cu preșcolarii/elevii* la prima ședință de consiliu profesoral din anul școlar 2020-2021.

Recomandăm ca fiecare persoană participantă la ședință să semneze procesul-verbal încheiat cu ocazia ședinței cu mențiunea : ” Am luat la cunoștință de conținutul O.M.E.C. nr.4343/2020 ”.

Arătăm că prevederile O.M.E.C. nr.4343/2020 vor avea un rol foarte important în activitatea fiecărei unități preuniversitare de învățământ.

Textul (integral) O.M.E.C. nr.4343/2020 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (1[^]1), art. 56[^]1 și ale pct. 6[^]1 din anexa la Legea educației naționale nr. 1/2011, privind violența psihologică – bullying poate fi consultat folosind următoarea pagină de internet :

<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/226679>.

INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL CONSILIER JURIDIC
prof. Kiss Imre Szilagy Janos

